

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાશિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૪૬૦૮

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ચાલુ જમાનાનો ગોરાખે રમને
દાસ્ડા ડાડાનો લખાડો

વિષય ૬ - : ૧૨૧

આલુ જમાનાનો ગોટાળો અને ધરડા કાકાનો ભવાડો

(રાગ-સૈદા તારો ખૂબ છે હાંડારે.)

- ખુદાએ બાકી ન રાખીરે, ધોળામાં ધુળને નાખીરે. ટેક.
વપે થતાં ત્રણ વીસ તથાપી, કામની ખુઝી ન આગ;
ડાંપણ માંડે ડાંધ લગાડી, બેઠો વિપ્રાગર કાગ,
બગાડી છંદણી આખીરે, ધોળામાં ધુળને નાખીરે. ૧
- મુઝે મીઠાગ હાથમાં બાંધી, કંઠ ધરી વરમાગ.
ફરીઓ ફેરા ચેરીએ બેપી, મોતના મંજાગ ચાર,
બળેલું ભાંયમાં રાખીરે, ધોળામાં..... ૨
- પાછલે પહાડે પોત પ્રકાસ્યું, રાજનગરની માંય;
સાર અસાર ન લેશ વીચાર્યો, નાંખ્યો કુવામાં ન્યાય,
કરીનં નરી કાકીરે, ધોળામાં ધુળને નાખીરે ૩
- માન વગોવીને ન્યાત વગોવી, કીધું કલંકીત કુળ,
પીધું હગાહગ પાછલે હાંડે, નર્કમાં નાખ્યું મુળ;
વીષગની વાંચના રાખીરે, ધોળામાં ધુળને નાખીરે. ૪
- બહાત્રી લાવી વરરાય કર્તુ, તમે લોક વિરુદ્ધી કામ,
વિક્રમ કેરૂ પાપ કરાવ્યું, હેઈ બરાબર દામ;

(૨)

કુળાવી તેલમાં માંખીરે, ઘોળામાં ધુળને નાખીરે. ૫
 અકલ માંહે આગ લગાડી, નકલ મુખની કીધ,
 વહેવાર માંહે વકર ખોયો, ધુળ મળી નવનીધ;
 કરી કુળ કિર્તિ જાંખીરે, ઘોળામાં ધુળને નાખીરે. ૬
 કૌતુક કીધું કારમુ તેથી, હોક ચઢ્યા ચગડોળ,
 જાણે તે કાંવુ કરે જન આજે, જોલીને જોલો જોળ;
 મોઢાંનિજ ઠાવકા રાખીરે, ઘોળામાં ધુળને નાખીરે. ૭
 પુત્ર પનોતાને લીકરી દેવી, જેવી ફરે ધરમાંય,
 તોય ન લાજ્યા લાવતા લાડી, એહ તે શું કે'વાય;
 રહ્યા જમ જીવને તાપીરે, ઘોળામાં ધુળને નાખીરે. ૮
 ન નાયકી હોધ જ્ઞાતિએથી ઘાટ ઘડિ મન માંસ,
 તે તકનો તમે લાભ લીધો છે, વૃદ્ધપણે વરરાય;
 ફળો તે લેસો ચાખીરે, ઘોળામાં ધુળને નાખીરે. ૯

મહુડીયાની મ્હોકાંણ.

[મને પ્રજવાસ છે વહાલોરે] એ રામ.

મદિરા મુકળે ભાઈરે, ખરેખર છે દુળદાહરે—ટેક૦
 થી દુધ, મેવો લેવો મૂંડીને પેસે પીઠે ભક્તી ભાત,
 માગે મદિરા ઠીંચવા માટે જાએ પછી એકાન્ત;
 'શકોર' હાથમાં સાહીરે. ખરેખર—૧

ધુંટ ભરેને ઉંટ સરીખા હોઠ કરતાં લાય,
 ચાર ચણા લેઈ મુખમાં નાંખે આગ ખુબે નહિ તહોય;
 જાંજળ જ્યાં કાળજી ત્યાંહીરે. ખરેખર—૨

(૩)

ખાલી કરી નિજ ખિસ્સુ પછી તે ત્યાંથી પલાયન થાય,
વ્યાપી નીચા કે પાપીના બેઠ સ્થિર રહે નહિ પાય;
હિંડે લકથડીયાં ખાઈરે. ખરેખર — ૩

ભોંય પડે ને ઉઠે પરાણે પાછો પડે તે કાર,
કીચડ કાદવ કે નરકાદિ ચુંથતા તેણી વાર;
મળે તન ભાન ન કાંઈ રે. ખરેખર — ૪

માતને મારે ને તાનને તાડે આતને ભાંડે ગાગ,
બહેન કે દીકરીને નવ છાંડે છેકેં છકી ભમરાગ;
કરે મધ પીને ભવાઈરે. ખરેખર — ૫

એવા મળે જન તેહ તમાસો જે બન્યો ચકચુર,
મહુડી મહુડી બાગક બોલે તેમ ભસે ભરપુર;
મુની જેમ જ્ઞાન સગાઈરે. ખરેખર — ૬

પાડ પડોશી દુષ્ટને દેખી દાર દર્ષ દુર થાય,
પોલીસને જે બાણ પડે તો હાથ કડી નંખાય;
પડે પરમાત્મી ત્યાંહીરે. ખરેખર — ૭

કેસ કરીને કોરટ માહે ઉભો કરે જમ એહ,
થાય સજા કાં દંડ કરે ત્યાં હોય ન દેવા તેહ;
જના એ જેલની માંહીરે. ખરેખર — ૮

શ્યામ પડે જે હાંમ કપાળે તે જગત્તંદર થાય,
નાડડીયા દરબાર ચઢેને છાંદગી એળ બાય;
મરે ખરમાટી થાઈરે. ખરેખર — ૯

ગ્રાપમાં પેસી કે બંગલે બેસી દાડ પીયે છે જેહ,
આપ દુબેને દેશ દુખાડે - તેમાં નહી સહેહ;
દર્ષ જગ પાટ કમાઈરે. ખરેખર — ૧૦

(૪)

રાજ ગમાવી રાય થયા કંઈ ગાય થકી પણ રંક,
સુરો ગણી જે શોખ કર્યો તે ખુરો કર્યો નિશંક,
રહી નહી પાસે પાછરે.

ખરેખર૦—૧૧

માટે ન પિયો પ્રાણ જતાં પણ હાલ થશે બેહાલ,
ખાંપણ ખોળ્યું હાથ નહિ આવે વિનવે કેશવલાલ;
કહું મમ માનજે ભાઈરે.

ખરેખર૦—૧૨

રાગ-ભેરે મોલા બોલાયે મદીના મુજે.)

ખરચાં ખુબ વધ્યાં હવે બંધ કરો,

ખીસાં ખાલી થયાં તેનો ખ્યાલ કરો.

રાટી વીના બંધુ કરોડો, આ દેશમાં આજે રહે.

વીના મોતે કંઈક મરતા, કહેતાં આંસુડાં વહે;

એવા દીન બંધુ જરા વહાર કરો (૨) ખરચાં.

કાલર, નેકટાઇ કોટ બકીટ, પેન્ટ વિદેશી પહેરતાં,

વેશ ગમે નહીં દેશનો, વિદેશીમાં રાજ થતાં;

વેશ દેશનો ના તમે દૂર કરો (૨) ખરચાં.

આંખો છતાં અરમા ચડાવે, ખુદા જુવે વીજાગતી,

થયો તમેત્રો સાફ પગ, ફેશન હમુ ના કંઈ જતી;

ફેશન, ફેશનમાં શું ! કુશ્યા કરો (૨) ખરચાં.

ખરચાં વધ્યાં આજે ઘણા, અત્તર, અને તેલો તળા,

ભભકા મહી ભારે ખુસારી, થઈ દેશની બહીના મળ્યા;

ભભકા ખોટા હવે ભાઈ દૂર કરો (૨) ખરચાં.

ધર્મ-મુલ વીદેશી-ખીટીયે લાખો કરોડો બન્ય છે,

(૫)

અકલ્પ વીનાના આદમીઓ, ના હબ્બુ છોડાય છે;

હાલ બેઠાલ થયા જંધુ ખ્યાલ કરો (૨) ખરચાં.

ફેશન તણા ફેડે ફસાઈ, શું ફાયદો કાઢ્યો કહો;

દેશનો પૈસો ખરે, પરદેશમાં આલ્યો ગયો,

હવે રહ્યા તેનો કંઈ બચાવ કરો (૨) ખરચાં.

મેટ્રીક થયા, બી. એ. થયા, એમ. એ. થયા શા કામના,

ભટકી બણેલા ભીખ માગે આ દેશમાં આજે ઘણા;

પુનઃ હુજર ઉદ્યોગને હાથ ધરો (૨) ખરચાં.

બણ્યા બણ્યા પણ ના ગણ્યા, અને જ્ઞાન ગોખતીશું બ્રહ્મ,

શુરવીરતા બેઠા ગુમાવી, હાડ હુરામી થઈ ગયું;

આશા પરની સદાનો ત્યાગ કરો (૨) ખરચાં.

શોખો વંચા હોટલ તણા, પૈસા ખરાબી થાય છે,

ચાયના ખ્યાલા ચડાવી, શક્તિ શરીરની જાય છે;

એવા શોખ નમાતાનો નાશ કરો (૨) ખરચાં.

નાટક સીનેમાના બહુ શોખો વંચા આજે ખરે,

તન, મન અને ધનની ખરાબી, આંખો ના ખુલ્લે અરે;

પૈસા ખરબાદી થતાં હવે જંધુ કરો (૨) ખરચાં.

એકલ તાણી રહેનારીઓ, આજે અહીં અથડાય છે,

નાટક સીનેમા ભરી બજારે બહુ ભટકવા જાય છે;

બહુ છુટાચણું જેવું જંધુ કરો (૨) ખરચાં.

ફેશન વખી છે નવ નવી, પોલકા અને ચોળી મહી,

ગુણીકા તણા વેશેા બજારે, અન્નલ વીના ચાલે નહીં;

નવી સાર ફેશનમાં વીચાર કરો, (૨) ખરચાં.

(૬)

મન મોહ્યા મલમલ થકી, ખારીકથી ખેંચે તણા;
 ફાયદો કાઢ્યો નહીં પણ બચીઆર વધ્યો રહીના મણા;
 એવા ખરીક વચ્ચેનો હવે ત્યાગ કરો (૨) ખરચાં.
 ચુડી ગઈ ચુલા મહિ, શોખો વધ્યા ખંગડી તણા,
 એ કાચના કટકા થકી, પૈસા થયા છે પાણી ઘણા;
 જુના રીત રીવાજો ના દુર કરો (૨) ખરચાં.
 આવક ઘટી ખરચા વધ્યા, ઉઘો છનાં શું ! આંધળા,
 ખરતાઈ મરશો આખરે, રોટી વીના સમજો બલાં;
 કહે શામળ કહેવું મારું કાન ધરો (૨)

(બોટાદવાલા)

ચેતતા નર સદાય મુખી.

(રાગ-મરશીયા.)

હાય હાય રે ગોટાળા જ્યાં ત્યાં જણાય છે;
 છતાં હજુ ના આંખો ખોલાય છે રે   હાય હાય રે ૧
 વધ્યા વેણટેજલ ધીવાળા, ચોખું કહીને ચલાવે ગોટાળા;
 સ્વાર્થ માટે કર્મ કાળારે,   હાય હાય રે ૨
 જે ધીમાં બહુ ચરખી આવે, હુઆ વહેપારીઓ બહુ લાવે,
 જેનાં નાણાં કમલ ઉપવે રે,   હાય હાય રે ૩
 તેલ તલનું ગરું છે સુકાઈ, આપે મગફળી વેપારી લાઈ;
 ચાલે ગોટાળા એવા બહુ આંહી રે   હાય હાય રે ૪
 ગલાઈ કાઢી આપે સાંચાવાળા લાવી વેચે વેપારી દુધવાળા;
 પાણી નાખી કરે છે ગોટાળા રે   હાય હાય રે ૫

(૭)

ગયા હાયલ તો બહા હુપાઈ, મલમલમાં ગયા મન મોહી;
 લાજ મરબાઈ છેક જોહીરે હાય હાય રે ૬
 પોલકાં પેઠાં ફેશનદાર ચોળી, હીમી આબરૂ બાગની જોળી;
 એવી ફેશનમાં મુકજે હોળી રે હાય હાય રે ૭
 પગમાં પલ ને હાયમાં રૂમાલો, કાંડે શોભતાં જુઓ ઘડીયાળો
 મુધારે વર્તાવ્યો ફેર ઠાળો રે હાય હાય રે ૮
 ભરી બળરે કંઈક ભટકાયે, લાજે કંઈકની આંહુ લુટાયે;
 છતાં લાજ શરમ ના જરાયે રે હાય હાય રે ૯
 છુટ રટોડીંગ વિના નવ આવે, અસ્મા જોગલસ આંખ પર ઘાલે;
 કંઈક ફેશનમાં ઉંધુ વાળે રે હાય હાય રે ૧૦
 બાણી ગણીને નોકરી કરતાં, ઠાઠ યુરોપી અંગપર ધરતાં;
 ખેટા ખાદશાહના થડ ફરતા રે હાય હાય રે ૧૧
 ઘડી આવક અને ખરચા પુરા, છતાં ઉંઘે અકલના અધુરા;
 હવે ભગો ચો હિંદીઓ શુરા રે હાય હાય રે ૧૨
 જુના રીવાજે લાગે નહીં સારા, નવા લાગે છે આજ બહુ પ્યારા
 ઉંધુ વાળ્યું છે ઘાલી મુધારા રે હાય હાય રે ૧૩
 જુઓ હોટલમાં શોખીનો ભતાં, ધર્મ જાન્ય છતી આંખે થાતાં;
 વર્ચુ અઢારે સાથ ખેત્રી ખાતાં રે હાય હાય રે ૧૪
 પસા ખાતર કળેડા બહુ થાયે, વિધવા જુઓ આમ વધતી જાયે
 કળીકાળમાં આ કેમ સેહેવાયે રે હાય હાય રે ૧૫
 પેઢી ખોલે મીલો મોટા પાયે, બાજ લોલે ભોળા લોક જાયે;
 ધર કરી સાજા હીવાળા કુંકાયે રે હાય હાય રે ૧૬

૧૪૬૦૬ (૮)

ધર્મ નામે ધતીએ ચલાવે, પસા આચાર્યો શોખે ઉડાવે;
માર્ગ સાચો એ કોણ બતલાવે રે હાય હાય રે ૧૭
અરે ! બગો ! એ હિંદીઓ બગો હવે સત્યના પંથપર લાગો;
કહે શામળ આગસને ત્યાગો રે હાય હાય રે ૧૮
(બોધાદવાસા)

પ્રકાશક

બાપુ નારણદાસ મોહનલાલ પટેલ.

૩ હરીઆપુર, નાની હવેલીની પોળ

અમદાવાદ.

સંવત ૧૯૮૫

પ્રત ૨૦૦૦

સને ૧૯૨૬

દીર્ઘત ૦-૦-૬

ધી રાયલ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં રાયચંદ હીરાચંદ બાપુ.

૩. કાલુપુર, કપાસીઆ બગર, અમદાવાદ.

